

Jaarverslag 2015 NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

Inleiding

Het jaar 2015 is voor de NatuurWerkgroep het tweede jaar geweest, waarin de beleidsmatige nadruk op de ontwikkeling van nieuwe natuur succesvol is uitgevoerd. Dit jaar betrof dit het afronden van 't Gaegelpad, de uitbreiding van het aantal bloemenakkers en de start van het bosbeheerproject.

Bestuur

In de voorjaarsvergadering nam Cees Terpstra de positie van penningmeester in. De overige bestuursleden waren Stijn Heijs, voorzitter, Kees Kools, secretaris, Marijke Koks, lid en Harrie Tak, lid. In de loop van het jaar beëindigde Olga Hagendoorn haar ondersteunende werkzaamheden voor het secretariaat, terwijl Theo Hagendoorn het hele jaar de boekhouding en de incasso verzorgde.

Leden en donateurs

Het verloop van het ledenaantal is als volgt:

<u>Omschrijving</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Stand 1-1	115	89
Bij	24	44
	<u>139</u>	<u>133</u>
Af	5	18
	<u>5</u>	<u>18</u>
Stand 31-12	<u>134</u>	<u>115</u>

De toename van het aantal leden bleef door een matige reactie op de ledenwerving campagne achter bij de verwachtingen.

Financieel

Dankzij de extra opbrengsten van het bosbeheerproject, bijdragen van NL Doet en subsidies van gemeente Rucphen en van de Rabobank sloot de staat van baten en lasten met een ruim positief saldo. In de jaarrekening 2015 leest u hierover meer.

Natuurommetje 't Gaegelpad

In 2015 zijn de informatieborden geplaatst. Na de officiële opening door burgemeester van der Meer Mohr vond de eerste wandeling plaats. In de zomer foerageerden regelmatig lepelaars langs de waterranden. In de nazomer is het houtopslag langs de Oude Vaart verwijderd.

Wandelingen en excursies

Namens de vereniging werden dit jaar vier wandelingen georganiseerd. Een langs de bloemenakkers, een over landgoed Schijf, een langs 't Gaegelpad en de eindejaar wandeling.

Samen met de heemtuin werd een informatieavond van de Vlinderstichting verzorgd.

Verder was er een werkexcursie naar de Biesbosch.

Groene Platform Rucphen

Dit platform kwam in 2015 vier keer in constructieve sfeer bijeen met als belangrijkste resultaat de totstandkoming van het beheerplan voor landschapselementen in de gemeente Rucphen.

Overleg met gemeente

Het reguliere overleg met de gemeente is door het ontbreken van voortgang op een laag pitje komen te staan.

Werkgroepen

Voor de verslagen van de werkgroepen van onze vereniging verwijzen we graag naar de bijlage van dit jaarverslag. Met instemming hebben we kennis van deze verslagen genomen en van de daaraan ten grondslag liggende activiteiten.

Ten slotte

Graag bedanken we alle leden, donateurs, coördinatoren en vrijwilligers voor hun bijdrage aan het functioneren van onze vereniging. We vertrouwen er op dat we met hen in 2016 net zoveel voortgang kunnen boeken als in het afgelopen jaar.

Het bestuur van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

29 maart 2016

Bijlage

Verslagen van de werkgroepen van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen 2015

Bloemenakkers

In 2015 hebben we de 5 akkers van Defensie wederom ingezaaid met granen en wilde bloemen. Vooral op de oude akkers is al duidelijk een mooie zaadbank aanwezig. De akker van Brabant Water hebben we in zijn geheel mogen gaan gebruiken. Dit perceel is 1 hectare groot en is dit jaar deels ingezaaid met wilde bloemen en het nieuwe gedeelte is ingezaaid met Phacelia. Dit zaad is ter beschikking gesteld door de Bijenboerderij te Strijbeek. In het najaar heeft de Bijenboerderij veertig bijenvolken geplaatst om aan te sterken voor de komende winterperiode. Zo hebben we toch weer de bijen geholpen.

Dit jaar heeft de eerste particuliere grondeigenaar zich aangesloten bij het bloemenakker project. Dit perceel is gelegen nabij het Ossekopke. Jammer genoeg had dit perceel i.v.m. de droogte een moeilijke start maar gedurende de zomerperiode is er toch nog een mooie bloemenpracht ontstaan voor de insecten en vogels.

In juni hebben we onze jaarlijkse wandeling langs de akkers gehouden. Tijdens deze wandeling is goed te zien hoe de akkers zich ontwikkelen. Ook is duidelijk te zien dat in de oudere akkers de diversiteit toeneemt.

In het najaar hebben we twee extra percelen gevonden van particulieren in de Rucphense bossen om akkers aan te leggen. Deze akkers zullen in 2016 aangelegd worden. Ook hebben we de eerste contacten gelegd met scholen om inventarisaties uit te gaan voeren, zodat we de ontwikkelingen nog beter kunnen monitoren. Dit zal in 2016 van start gaan.

Al met al zijn dit mooie ontwikkelingen voor de natuur waarvan we steeds meer gaan merken dat dit ook gezien en gedragen, wordt door diverse eigenaren in de Rucphense Bossen.

Vrijwillig landschapsbeheer – vrijdagochtend

De vrijdaggroep landschapsbeheer van de NatuurWerkgroep Rucphen heeft in 2015 met plezier, in diverse samenstellingen en onder wisselende weeromstandigheden, ruim 600 uur in de natuur gewerkt.

Januari

In de Spiekestraat in Zegge een hakwal deels afgezet en randen opgesnoeid voor Natuurmonumenten.

Februari tot half maart

In het kader van het bosbeheerproject een particulier bos in de Posthoorn gedund en Amerikaanse vogelkers verwijderd.

Zaterdag 21 maart

In het kader van NL Doet 't Gaegelpad: gagelplanten en strook wilde bloemen inzaaien.

Juli

Wilgen en berken zaailingen verwijderen langs 't Gaegelpad langs de Oude Vaart tussen het Jasperheidevoetpad en de Hogedonk. Door de vlinderstichting een van de mooiste vlinder idylles genoemd.

Augustus, september

Bosje met poel langs de Gastelsebaan in Rucphen: zaailingen van berken, wilgen en Amerikaanse vogelkers verwijderd. Dit wordt onderdeel van het 2^e ommetje.

Oktober

Kweekgras uit de korenakker in de Heemtuin verwijderd.

Oktober, november

In het bosje langs de Gastelsebaan de Amerikaanse Vogelkers verwijderd. Het bosje gedund en een wandelpad gemaakt.

November, december

In het kader van het bosbeheerproject een particulier bos in de Posthoorn gedund en Amerikaanse vogelkers verwijderd.

December

Een hakwal van natuurmonumenten afgezet langs de Molendreef/Schoolstraat in Schijf

Vrijwillig landschapsbeheer – zaterdagochtend

De zaterdagochtendgroep heeft in 2015 1387 uur in de natuur gebikkeld.

Op de Vloeiweide werden 16 wilgen geknot, poel 6 en poel 5 opgeschoond en opslag weggehaald, bij de Boomkesberg riet gemaaid en opslag verwijderd, het laantje in ere hersteld en de vijvertuin 1200 m² van opslag ontdaan;

Bij de Krabbebossen werden 39 wilgen geknot en poel 4 gedaan;

Bij familie Verhulst werd 150 meter houtwal gedund en opgeschoond;

Bij boer Nooren in het Liesbosch werden 10 wilgen geknot;

Bij de Langematenloop werd 400 m² opslag verwijderd;

In de Biesbosch werden ongeveer 150 wilgjes geknot;

Bij het Padvindersven 20 m² hei geplagd voor klokjesgentiaan, en tweehonderd meter opslag verwijderd;

Op de Pannenhoef werden poelen 11, 8, 23 en 12 schoongemaakt en van opslag ontdaan;

Met de natuurwerkdag werd de heide op de Moeren van opslag ontdaan door 83 deelnemers incl. de familie en onze vrijwilligers.

Bij boer Verhulst de achterste poel opslag verwijderd en opgeschoond.

Vrijwillige weidevogelbescherming

Ook in 2015 nam de NWGR samen met de Agrarische Natuurvereniging deel aan het programma van Brabants Landschap ter bescherming van onze weidevogels. Onze vrijwilligers maken elk voorjaar afspraken met boeren en tuinders in de regio op wier gronden weidevogels nestelen. We markeren met stokken of met GPS de plekken van de nesten zodat de landbouwers er rekening mee kunnen houden. Daarbij worden statistieken bijgehouden van de broedresultaten zodat deze later in een landelijke database verwerkt kunnen worden. Coördinator NWGR - Jan Kiewit en coördinator ANV - Rinus van Koulik.

Op 25 februari was de Provinciale Jaaravond Weidevogelbescherming in het Provinciehuis Noord-Brabant in 's-Hertogenbosch waar traditioneel zo'n 300 vrijwilligers uit de gehele provincie samen komen. Vanuit onze gemeente hebben een 5-tal personen deze provinciale startavond bezocht. Zoals elk jaar was het welkomstwoord van Jan Baan, de directeur van Brabantse Landschap en presenteerde Jochem Sloothaak, de provinciaal coördinator, de eindresultaten van 2014. Naast de Kievit, de grutto en de scholekster was er dit jaar ook extra aandacht voor de patrijs! Bijzondere aandacht werd dit jaar besteed aan de effecten van pesticiden op de vogelpopulaties. Vooral de neonicotinoïden, een chemisch bestrijdingsmiddel in de landbouw. Volgens een rapport van de Verenigde Naties, dat in maart 2016 verscheen, zijn neonicotinoïden verantwoordelijk voor het uitsterven van veel bijen, vlinders en andere insecten. Het gebrek aan insecten heeft namelijk grote invloed op gewasvorming en op het volwassen worden van weidevogelkuikens! Deze lezing, gehouden door Ruud Foppen van SOVON Vogelonderzoek, maakte diepe indruk op de aanwezigen!

Op 10 maart hielden we de gemeentelijke startavond in Hoeve 't Oosteind te Sprundel. Op deze avond waren 21 personen aanwezig. Naast de gebruikelijke agendapunten, zoals de indeling van de vrijwilligers bij de agrariërs, de loopvergunning en het uitdelen van de materialen, hield Willem Veenhuizen, medewerker van Brabants Landschap, een informatieve lezing. Wegens het stoppen van de coördinator weidevogelbescherming Etten-Leur, hebben enkele beschermers uit Etten-Leur zich op deze startavond bij onze Rucphense groep aangesloten.

Het seizoen werd op 7 juli 2015 afgesloten in Hoeve 't Oosteind te Sprundel. Hierbij waren 12 personen aanwezig.

Brabants Landschap organiseert naast de startbijeenkomst voor alle vrijwilligers ook nog elk jaar twee bijeenkomsten voor de coördinatoren. Dit jaar was dat in mei 2015 een excursie en in november een bijeenkomst in Made aan de Liniehof.

Wat betreft de **resultaten** werden in 2015 in Rucphen 43 legsels gevonden: 37 Kievit legsels, 1 meerkoet legsel, 4 scholekster legsels en 1 wilde eenden legsel. In totaal 7 minder dan in 2014. Helaas werden 12 legsels gepredeerd (verlies door predatoren zoals kraaien, vossen, e.d.), waardoor het uitkomstpercentage 69% bedroeg.

Uilen

Steenuilen

Van de ruim 30 kasten waren er 16 bezet. 3 legsels zijn mislukt. In totaal zijn er 29 jongen uitgekomen; bijna 1 per kast.

Kerkuilen

Er was zeker 1 broedgeval. Verder 4 bezette kasten en diverse waarnemingen.

Zwaluwen

De activiteiten beperken zich tot het geven van advies aan bewoners van het buitengebied over het bevorderen van nestelmogelijkheden van zwaluwen. In verband met de sloop van de voormalige Sint Jansschool in Sprundel werden er in de omgeving 5 gierzwaluwkasten opgehangen, waarvan er twee door particulieren werden geschonken.

Natuur en omgeving

De werkgroep hield zich vnl. bezig met het kritisch volgen van omgevingsvergunningen, illegale kap en kapvergunningen. Verder werd aandacht besteed aan de afwikkeling van de uitspraak van de Raad van State inzake het beroep tegen het bestemmingsplan buitengebied.

Er werd regelmatig overleg gepleegd met gemeentelijke ambtenaren en in een paar gevallen werd een zienswijze ingediend.

Samen met de ANV werden de (on)mogelijkheden van de aanleg van de EVZ Noord onderzocht.

Natuurfotografie

De werkgroep is 2 keer onder begeleiding van Ad Goorden met de fotograaf Edwin Brosens de natuur in geweest. Beide keren waren fantastisch. Helaas was door een communicatie misser de 2de keer de publicatie niet goed rondgestuurd, waardoor er maar 3 deelnemers waren.

Pr en werving

We hebben in 2015 in totaal een 16 keer in de Bode gestaan met een positief artikel over de activiteiten van de NatuurWerkgroep. We hebben aan het begin van het jaar de nieuwsbrief geïntroduceerd die in het seizoen maandelijks uitkomt. Deze wordt zeer gewaardeerd door de lezers.

Qua sponsoring hebben we 2 dagen NI Doet weten te krijgen en tevens weer 2 vouchers van Groenendoen (via F. Nooijens en S Heijs: dit jaar stonden ze op naam i.p.v. op vereniging). 1 voor bosbeheer scholing en 1 voor een workshop “aanleg en beheer bloemrijke akkers”, die begin 2016 zal worden gegeven.

Bakkersmeer

In Bakkersmeer hebben we een avond Sint Jacobs kruiskruid getrokken i.v.m. zijn risico voor de boeren. Dit waren enkele honderden stuks. Het beheer door de aanwonende boeren is dit jaar veel beter gegaan en gebeurt nu geheel ecologisch. Om de boeren meer kennis over de natuur bij te brengen is er een succesvolle excursie door het gebied georganiseerd onder bezielende leiding van Johan Vermunt.

Bosbeheer

In 2015 is het project ondersteuning van particulieren bij hun bosbeheer in de Rucphense bossen sterk gegroeid. We ondersteunen nu reeds 8 eigenaren en zijn in totaal betrokken bij ruim 30ha. Vanuit deze ondersteuning komen er nieuwe leden en nieuwe locaties voor bloemrijke graanakkers. We verwachten hierdoor volgend jaar de lange termijn beleidsdoelstelling van 10 akkers met totaal ruim 3ha te realiseren. Via de gemeente hebben we alle adressen van eigenaren van percelen in de Rucphense bossen gekregen en weten nu dat er ruim 300 zijn. We hebben naar de 20 grootste een brief gestuurd. We zullen in 2016 ook de 50 volgende benaderen.